

Danske Sømands- og Udlandskirker,
DSUK

Årsberetning 2009

Danske Sømands- og Udlandskirker

Smallegade 47, 2000 Frederiksberg

tlf. 7026 1828, fax 7026 1824

e-mail: kontor@dsuk.dk

www.dsuk.dk

Girokonto: 500-3660

Danske Bank: Reg. nr: 4400

Konto: 500 3660

IBAN nr. DK31 3000 0005 0036 60

SWIFT-BIC: DABADKKK

Danske Bank: 44 00 45 25 2100 49

IBAN nr. DK 91 3000 45 25 21 00 49

Generalsekretær

Margith Pedersen: mp@dsuk.dk

Økonomichef

Tommy Liechti: tl@dsuk.dk

Redaktør og informationsmedarbejder

Bo Nygaard Larsen: nyt@dsuk.dk

Landssekretær

Anders Friis Knudsen: afk@dsuk.dk

Formand

Tidligere kirkeminister

Arne O. Andersen, Rødby

Velkommen til DSUKS årsberetning

På de følgende sider kan du læse om det store arbejde, der er sket i 2009 og her i begyndelsen af 2010 - både ude og hjemme.

I augustnummeret af NYT bringer vi små glimt fra vores kirker verden over.

Regnskabet er vedlagt separat.

God læselyst

Bestyrelsen

< < < Seks gange om året udsender DSUK bladet NYT. Det bringer nyheder om, indblik i og reportager fra kirkelivet kloden rundt.

> > > **Forsidefoto** Leif pedersen og Svend Larsen, medlemmer af menigheden ved Den danske Sømandskirke i Gøteborg.

Fotos Istockphoto, Visit Hull & East Yorkshire, Søren Voigt Juhl, Kåre Gade, Bo Nygaard Larsen

Hvem havde troet, at vi skulle bruge flere ord og endnu et år på den praktiske gennemførelse af en nu 6½ år gammel fusion. Men det er tilfældet igen en gang.

I foråret 2010 – efter årelange drøftelser – faldt endnu en brik på plads: nemlig det folkekirkelige tilsyn, som nu endelig blev fastlagt fra Kirkeministeriet med en ny kongelig resolution af 17. februar 2010.

Dermed er der indført en ny ordning for anerkendelse af og tilsyn med præster, som ansættes og udsendes af Danske Sømands- og Udlandskirker. Dermed er den efterhånden mere end seks år gamle fusion et stort skridt videre, hvilket er særdeles positivt. Drøftelser og diskussioner om en nyordning for den samlede organisation har stået på i årevis.

Ordlyden er følgende:

„Ved kgl. resolution af 17. februar 2010 har Hendes Majestæt bifaldet, at der indføres en ny ordning for anerkendelse af og tilsyn med præster, der ansættes og udsendes af Danske Sømands- og Udlandskirker. Det er i kgl. resolution af 17. februar 2010 bestemt,

- at præster, der er ansat og udsendt af Danske Sømands- og Udlandskirker til betjening af søfolk og medlemmer af danske evangelisk-lutherske menigheder i udlandet, kan anerkendes som præster i den danske folkekirke.
- at tilsynet med danske præster i Europa bortset fra Sydslesvig, samt tilsynet med sømandspræster føres af biskoppen over Københavns Stift,
- at tilsynet med danske præster i Sydslesvig føres af biskoppen over Haderslev Stift,
- at tilsynet med øvrige præster udsendt til betjening af danske evangelisk-

lutherske menigheder i udlandet føres af en af kirkeministeren udpeget biskop.”

I tilknytning til ovenstående og i overensstemmelse med brev af 11. januar 2010 fra biskopperne over Københavns og Lolland-Falsters stifter udpeger jeg biskop Steen Skovsgaard, Lolland-Falsters Stift, til at føre tilsynet med „øvrige præster udsendt til betjening af danske evangelisk-lutherske menigheder i udlandet”.

Udgifter, der er forbundet med tilsynet, afholdes over de driftsbevillinger, som er tildelt henholdsvis Københavns, Haderslev og Lolland-Falsters Stift.”

Vi kan med dette glæde os over, at alle præster ansat af og udsendt af Danske Sømands- og Udlandskirker har fået den samme status og anerkendes som præster i folkekirken og at vi nu har ordningen, som vi kan arbejde efter. Nu er vi så ved at få den nye ordning til at fungere i praksis.

Projekt: Dansk Kirke til Kina

Vi er cirka halvvejs i det Kina-projekt, som blev besluttet for to år siden. Projektet er finansieret af særlige arve-midler, givet til DSUK i 2008. Pastor Iben Snell har været ansat siden december 2008. I de første måneder arbejdede hun ud fra Hong Kong – som konstitueret sømandspræst under Hans Aage Kollers studieorlov.

Og hvor langt er vi så nu?

Ja, vi kan konstatere, at opbygning af kirke og menighed fra bunden tager tid. Og i Kina tager det lang tid.

Der er ikke tvivl om, at mulighederne for at have en udlandspræst i Kina langsomt - men sikkert - bliver lettere og mere acceptabelt

set fra myndighedernes side. Men at få lov at holde gudstjenester eller andre religiøse aktiviteter i lokaler, som man selv måtte ønske det og definere det, er ikke så enkelt.

Og hvis ikke man har et sted at arbejde ud fra, går det langsomt. Selv det at holde et julemarked med formål at støtte religiøse formål, kan være et stort problem. Derfor har man også valgt en konstruktion med en kombination af Det danske Hus og Den Danske Kirke i Shanghai.

Men det kræver en organisation, hvor man holder tungen lige i munden og giver klare udmeldinger til danskere, som for eksempel kun vil støtte et dansk hus og ikke en dansk kirke. På den anden side betyder det også, at kirken etableres som en direkte sammenkædning af det folkelige og det kirkelige.

Præstens initiativer i forbindelse med fastelavn, Sankt Hans og andre begivenheder er afgørende for at skabe kontakter mellem præst og danskere, - og så holdes der gudstjenester, undervisning etc.

Iben Snell er etableret i Shanghai og har en lejlighed, hvor der kan holdes møder og nogen undervisning. Gudstjenester kan afholdes i samarbejde med Shanghai Christian Council i kirker, som venligst stilles til rådighed.

I Beijing er der mulighed for at låne lokale på Den Danske Ambassade og stor velvilje fra ambassadør og medarbejdere. Her skal en ny kirkekomité opbygges efter stor personudskiftning blandt tidligere medlemmer.

Men tydeligvis er det sværere, når præsten er på større afstand.

Det er af afgørende betydning, at der i en sådan opbygning af menighed og kirke er opbakning fra generalkonsulatet i

Shanghai og ambassaden i Beijing. Det har været døråbner for kontakter til de kinesiske myndigheder.

På rejse med Folketingets Kirkeudvalg

I september 2009 var Folketingets Kirkeudvalg på besøg i Bruxelles, London og Rotterdam for at se på sømands- og udlandskirkernes arbejde. Under ledelse af formanden for udvalget, Britta Schall Holberg, deltog i alt seks folketingsmedlemmer og to sekretærer samt repræsentanter for DSUK i turen.

Alle steder blev der føjet gode brikker til forståelsen af vilkårene for de danske udlands- og sømandskirker. Det var positive indtryk af et særdeles solidt og spændende arbejde - om så opgaverne er for danske unge, som sømandskirke eller som kolonikirke.

Der var positiv interesse og spørgelyst hos politikerne, og det er indtrykket, at alles forståelse af udlandskirkernes arbejde blev udvidet.

Når man møder engagerede medarbejdere og ildsjæle, som er glade for og stolte af deres kirke og af KFUK, er det en udelt fornøjelse at være med.

Naturligvis blev der talt om de økonomiske vilkår, men det var for DSUK meget afgørende at politikerne så og fik mulighed for at sætte sig ind i helt konkret, hvad det vil sige at være dansk kirke uden for Danmarks grænser.

Det er forskelligt fra kirke til kirke og fra sted til sted, men de valgte steder gav et godt billede af mangfoldigheden i udlandskirkerne.

At DSUK så også håber på at den forståelse, som medlemmerne gav udtryk for, kan veksles til bedre vilkår, og en bedre økonomi - om ikke lige nu, så i overvejelser

I september 2009 var Folketingets Kirkeudvalg og en delegation fra DSUK på en studietur til de danske kirker i Bruxelles, London og Rotterdam. Desuden blev der aflagt et besøg på KFUK i London. Billedet er fra præstegårdshaven i Bruxelles, hvor pastor Per Melhof (stående til venstre i samtale med Søren Krarup (DF), DSUKs formand, A.O. Andersen, samt Bente Dahl (R).

over for eksempel den meget bureaukratiske ordening med overførsel af kirkeskat.

Opfølgning af Visions- og handlingsplan

Den største hindring for at gennemføre handlingsplanen, som blev vedtaget sidste på på repræsentantskabsmødet er penge og dermed ressourcer til den udvikling på en række områder, som er både ønskelige og nødvendige.

En stor del af arbejdet er gået med at sikre den økonomi, der skal til, så vi kan opretholde arbejdet ved og støtten til kirkerne. Nogle af de stillinger i kirkerne, som tidligere er aflønnet i Danmark, er overgået til lokal finansiering - og dele af disse bestræbelser gennemføres efterhånden som der bliver mulighed for at finde finansieringen i de

enkelte kirker. Der er desværre ikke sket en forøgelse af statstilskuddet, som kunne muliggøre at præstestillinger i Europa er 100% aflønnet fra den danske stat og at præstestillingen i Sydney blev delvis støttet.

Et meget vigtigt punkt er løbende opbakning til de udsendte medarbejdere og de folkevalgte råd ved kirkerne. Et vellykket konvent for udsendte medarbejdere blev afholdt efter repræsentantskabsmødet i 2009 – og understregede, hvor vigtigt konventer er.

Indimellem konventer for medarbejdere søges afholdt konventer for både repræsentanter for menighedsråd og kirkeråd og medarbejdere – og repræsentanter for bestyrelse og DSUK. Disse begivenheder rummer så stor inspiration og fælles

besindelse på opgaven, så de har allerhøjeste prioritering. Endelig udgives nu et elektronisk nyhedsbrev til alle medarbejdere hver anden måned.

Der er dog også nogle dele af den nuværende visions- og handlingsplan, som vi har måttet udsætte indtil videre. Vi har ikke ressourcer til at tage opgaverne – som forventet:

- Undersøgelse af og afklaring om hvilken vægt den kirkelige betjening af turister skal have for det fremtidige arbejde
- Udvikling af redskaber til udvikling og nyetablering af kirker, - indtil videre er satsningen på etablering i Kina og i øvrigt at knytte til ved aktuelle og nye muligheder, som måtte opstå.
- Støtte til og udbygning af praktisk samarbejde mellem kirkerne.

I en opsamling af punkter fra nuværende visions- og handlingsplan fremgår det, hvilke punkter, der fortsat skal fokuseres på.

Hjemmearbejdet 2009-2010

Gennem vort hjemmearbejde søger Danske Sømands- og Udlandskirker at være en synlig og genkendelig organisation i den danske folkekirke. I de seneste år har det derfor haft en høj prioritet at være til stede ved store landsdækkende arrangementer.

Danske Sømands- og Udlandskirker var til stede med udstillingsstande i forbindelse med Danske Kirkedage i Viborg i maj 2010 og ved Landsforeningen af Menighedsråds årsmøde på Hotel Nyborg strand i juni.

Her var der lejlighed til at præsentere DSUKs arbejde for interesserede. Også mange menighedsrådsmedlemmer kom forbi og gav udtryk for at de fulgte vores arbejde. Bladet Nyt fra DSUK bliver læst – også af menighedsrådsmedlemmer.

Menighedsrådene

I seneste handlingsplan fokuseres blandt andet på en forøgelse af medlemskaber af danske menighedsråd. På lidt længere sigt arbejdes for at flest mulige menighedsråd tegner sig som medlemmer. Delmål indtil 2010 er 1.100 indmeldte menighedsråd.

Da dette mål blev sat var det lige godt halvdelen af landets menighedsråd. Siden da er der ved sammenlægninger blevet færre menighedsråd, så der er et par hundrede færre at henvende os til.

For indeværende år har 820 menighedsråd betalt kontingent. Yderligere 72 menighedsråd betalte kontingent for 2009, således at det samlede medlemstal nu er 871 menighedsråd, det højeste tal i DSUKs historie.

I Helsingør og Ribe stifter er nu mere end halvdelen af menighedsrådene medlem, mens Aalborg stift ligger på 48,11%.

Den altid travle havn i Rotterdam.

Stift	Menighedsråd	Ikke-medlemmer	Medlemmer	Andel %
København	98	54	44	44,90
Helsingør	138	58	80	57,97
Roskilde	303	205	98	32,34
Lolland-Falster	92	65	27	29,35
Fyens	193	118	75	38,86
Aalborg	264	137	127	48,11
Viborg	241	141	100	41,49
Århus	266	146	120	45,11
Ribe	203	91	112	55,17
Haderslev	160	87	73	45,63
Sydslesvig	35	20	15	42,86
I alt	1993	1122	871	43,70

Ude og hjemme

Det frivillige arbejde har stor betydning for DSUK. Både det, der foregår i udlandet og i Danmark.

På det øverste billede ses pastor Pia Sundbøll under et udvalgs møde i Luxembourg. På det nederste billede et glimt fra forårets årsmøde i DSUK i Århus Stift.

Stiftsbestyrelser og årsmøder

Deltagerantallet ved årsmøder i stifterne har fundet et næsten konstant niveau. I foråret 2010 var der samlet omkring 370 deltagere i de ti årsmøder. Antallet af deltagere kan dog variere fra år til år det enkelte sted.

Et par stifter fremhæver de store afstande i stifterne som en væsentlig årsag til, at det kan være vanskeligt at samle deltagere fra hele stiftet. Generelt kan vi dog glæde os over, at årsmøderne nu har fundet deres form. I stigende grad er der også ved årsmøderne repræsentanter for menighedsrådene til stede, selvom det fortsat er medlemmer fra de gamle kredse der er mest fremtrædende.

Efter sidste års vedtægtsændring var det nu muligt at lægge årsmøderne også i april. Her lå to af møderne. Det har gjort det lidt lettere for at sekretariatet at være til stede ved årsmøderne.

Landslodsedlen og andre indsamlinger

Landslodsedlen har de seneste to år vist en markant fremgang. Overskuddet blev i 2009 på kr. 650.033. Dette resultat må anses for at være tilfredsstillende. Den største del af salget sker fortsat ved mange præsters medvirken. Uden konfirmandernes salg, ville der ikke være nogen landslodseddel.

Mange af DSUKs trofaste givere har i de senere år sagt ja til en betalingsaftale. Forårets og efterårets indsamlinger ved breve kan dog på ingen måde undværes. Her er det fortsat kredsene i Kolding, der pakker brev og hjælper med forsendelsen. Denne hjælp er med til at sænke omkostningerne og giver samtidig et stort overskud.

Indsamlingslister og basarer

Cirka 55 indsamlere – de fleste i Haderslev Stift – går fortsat omkring med en

DSUK har flere besøgsmenigheder rundt om i verden. I Athen betjenes danskerkolonien af provst Klaus Frisman, der her er fotograferet på Akropolis.

indsamlingsliste. Samtidig med, at der indsamles et bidrag til DSUK, får mange også information om DSUKs arbejde. Gennem breve fra indsamlere får vi et indblik i en stor trofasthed over for et arbejde, som fortsat er vigtigt. Mange af indsamlerne har været engageret i denne del af DSUKs arbejde i både 25 år 40 år.

Vi kan ikke uddele nogen fortjenstmedalje for tro tjeneste. Så meget mere grund er der til at sige tak for jeres indsats. Fra kredsene i Haderslev stift og i hovedstadsregionen kommer der tillige bidrag i form af overskud fra café og basarer.

Projekter

For tre år siden lanceredes en liste med små øremærkede projekter i kirkerne. Listen må løbende justeres. Nye ønsker kommer til og nogle af de oprindelige ønsker bliver opfyldt.

Der har siden 2007 været 31 forskellige ønsker på listen. 15 af disse er blevet betalt af kredse eller stiftsbestyrelser. Fire projekter

har kirkerne selv kunnet klare på anden vis, mens der på den aktuelle liste er 12 ønsker tilbage.

Et enkelt af projekterne er fast på listen, nemlig tilskud til besøgsmenigheder. Dette er en opgave, der ikke blot kan afsluttes. Besøgsmenighederne er oftest små med begrænsede midler til rådighed. Også disse små grupper af danskere er glade for kontakten til den danske folkekirke.

Venskabsmenigheder

Af mere varig karakter – hvor det kan være relevant at bruge betegnelsen venskabsmenighed – er forbindelsen mellem Lolland-Falster stift og de danske menigheder i Argentina. Også for et par af DSUKs stiftsbestyrelser er der tale om en venskabsforbindelse med en eller flere af kirkerne ude. DSUK i Århus stift har for eksempel støttet flere projekter hos kirken i Grimsby, Canada og DSUK i Fyens stift har valgt at støtte Rotterdam.

Information og kommunikation

Sidste halvdel af 2009 og første halvdel af 2010 har været et spændende år for DSUKs kommunikation.

NYT har fået et nyt udseende og en ny profil, hvor der lægges vægt på, at mange historier fra vores kirker verden over kan præsenteres. Det er vigtigt, at vi kommer så bredt ud i hvert eneste nummer, så vi på den måde kan appellere til så mange læsere som muligt. Skal det lykkes, og skal vi tilgodese vores mange målgrupper, er det nødvendigt med flere kortere artikler frem for færre og længere. Det giver en dynamik, der i overført betydning svarer til den, der er i kirkerne ude i verden.

Imidlertid står intentionerne ikke altid mål med virkeligheden. Bladet skal hvile i sig selv økonomisk, og derfor har vi arbejdet hårdt på at reducere omkostningerne uden at nedbringe antallet af årlige udgivelser. På portosiden har vi allerede hentet store besparelser. Det forholdsvis dyrere at udsende et blad på mere end 100 gram end et under, og det betyder, at samtlige bladnumre kun kan være på 32 sider. Det kan være hæmsko, men med det bevidst valg af kortere historier er effekten mindre negativ end umiddelbart antaget.

Annoncesalget udgør en afgørende forudsætning for bladets økonomi. Desværre er også vi ramt af finanskrisen. Det har gjort det svært at fastholde indtægtsniveauet fra 2009.

Samtidig med relanceringen af NYT, har DSUK fået en ny kommunikationsprofil. Vi sørger for, at der bevidst er en sammenhæng mellem de forskellige medier, vi udgiver, så modtagerne tydeligt kan se, at materialet kommer fra DSUK. For at sikre denne ensartethed, bliver al kommunikation nu layoutet internt i huset.

Hvert forår bliver der udsendt materiale til landets uddannelsesinstitutioner. I 2009 blev også dette fornyet, så der tale om postkort, som modtagerne kan bruge til at sende videre.

Efter flere års tilløb kan vi nu præsentere vores nye undervisningsmateriale. Det henvender sig elever på 8.-10. klassesetrin, herunder konfirmander og elever i landets kirke-skoletjenester. Materialet bliver tilbudt gratis til præster og til skoletjenesterne – dog vedlagt et girokort, som vi naturligvis gerne ser benyttet.

DSUKs hjemmeside har længe trængt til et løft, der kan modsvare tidens krav om hurtig information. Hjemmesiden er første generation i sit styresystem, og derfor har det i dag så mange begrænsninger, at det har været nødvendigt at tænke i nye baner. Sammen med Danmarks Kirkelige Mediecenter har vi derfor lavet en ny hjemmeside, der er mere dynamisk og indbydende.

I det forgange år har DSUK fået en ny web-butik. På www.dsuk-butik.dk kan man let købe vores varer, støtte et miniprojekt eller tegne et medlemskab. Siden er let at navigere rundt i og er igen et signal om, at DSUK kommunikationsmæssigt er trådt ind i en ny tid.

BESTYRELSE

Formand

Tidligere kirkeminister
A. O. Andersen, Rødby,
valgt 2008

Næstformand

Sognepræst Lene Crone Nielsen,
Ryslinge, valgt 2008

Direktør Johannes Jacobsen,
Egå, valgt 2007
Søvning 38

Rektor Jørgen Kühl,
valgt 2010 af Dansk Kirke i
Sydslesvig

Konsulent Bertil Hohlmann,
Danmarks Rederiforening,
valgt 2007

Sognepræst Peter Bisgaard
Stentoft, Horsens, valgt 2008

Sognepræst Rikke Aagaard
Nielsen, Mesinge, valgt 2009

Udpeget af Landsforeningen af Menighedsråd

Provst Gotfred Larsen, Rønne,
udpeget 2009

Medarbejdervalgte

Pastor Preben Kortnum
Mogensen, Flensborg,
valgt 2008

Sømandspræst Henrik Fossing,
Hamborg, valgt 2008

Tilsynsførende biskopper

Biskop Peter Skov-Jakobsen,
Københavns Stift

Biskop Niels Henrik Arendt,
Haderslev Stift

Biskop Steen Skovsgaard,
Lolland-Falster Stift

Suppleanter – på valg hvert år:

Sognepræst Anne-Sophie
Christiansen, Himmelev

Tidligere generalsekretær Ronald
Pedersen, Ebeltoft

ØKONOMIUDVALG

Formand

Tidligere kirkeminister
A. O. Andersen, Rødby

Direktør Johannes Jacobsen, Egå

Pastor Preben Kortnum
Mogensen, Flensborg

Fra sekretariatet

Generalsekretær
Margith Pedersen, Haslev

Økonomichef
Tommy Liechti, Slagelse

KOMMUNIKATIONSUDVALG

Formand

Projektmedarbejder
Flemming Stentoft, Viborg

Journalist Erik B. Andersen,
Lystrup

Sognepræst Lene Crone Nielsen,
Ryslinge

Fra sekretariatet

Generalsekretær
Margith Pedersen, Haslev

Redaktør og informations-
medarbejder
Bo Nygaard Larsen, Jersie

SYDSLESVIG

Formand

Rektor Jørgen Kühl, Harrislee

Provst Viggo Jacobsen,
Flensborg

Husholdningslærer
Inge Bondo, Herlev

Overlærer

Lorentz Korsgaard, Kappeln

Pastor Lone Uldall Jørgensen,
Tønder

Fra sekretariatet

Generalsekretær
Margith Pedersen, Haslev

EUROPA- OG SØMANDSKIRKER

Formand

Tidligere kirkeminister
A. O. Andersen, Rødby

Mogens Lindhardt,
Frederiksberg C

Jens Fage-Pedersen
Helsingør

Sognepræst Peter Bisgaard
Stentoft, Horsens

Sognepræst
Thomas Reventlow Bruun, Holte

Michael Bendix, Frederiksberg C

Fra sekretariatet

Generalsekretær
Margith Pedersen, Haslev

EMIGRANTUDVALG

Formand

Sognepræst
Rikke Aagaard Nielsen,
Mesinge

Sognepræst
Erik Dybdal Møller, Århus

Ministerråd
Otto Hemming Larsen, Birkerød

Sognepræst
Torben Ebbesen, Hillerød

Fra sekretariatet

Generalsekretær
Margith Pedersen, Haslev

HJEMMEARBEJDSFORUM

Formand

Sognepræst Lene Crone
Nielsen, Ryslinge, Fyens Stift

Birgitte Grøn,
Frederiksberg, Københavns stift

Bente Asschenfeldt Vandrup,
Søllested, Lolland Falster Stift

Carsten Bøgh Pedersen,
Hadsund, Aalborg Stift/ -

Niels Søren Fahnøe Jørgensen,
Næstved, Roskilde Stift

Henrik Forman,
Harre

Kim Fischer Nielsen,
Vallensbæk

Erik B. Andersen,
Lystrup, Århus Stift

Holger Madsen,
Agerskov, Ribe Stift

Otto Bendixen,
Herlev, Helsingør Stift

Kirsten Vigen Clausen,
Aabenraa, Haderslev Stift

Conny B. Frederiksen, Tåsinge

Erik Berre Eriksen,
Århus, Århus Stift

Fra sekretariatet

Landssekretær
Anders Friis Knudsen,
Odense

Støt et mini-projekt med 100 kroner

Bibler til London, en fryser til Singapore, salmebøger til Calgary eller
Højskolesangbogen til Ejdersted.

Mulighederne er mange, hvis du ønsker at give en konkret støtte til
DSUKs kirker.

Gå ind på vores nye web-butik
og find et formål, der passer dig.

Mindstebidraget er 100 kroner.

www.dsuk-butik.dk

